

Міністерство освіти і науки України  
ВСП «Чортківський фаховий коледж економіки та підприємництва  
Західноукраїнського національного університету»

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Директор ВСП «ЧФКЕП ЗУНУ»

Тетяна Жовковська

« 30 » 08 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
МАКРОЕКОНОМІКА**

<b>Освітньо-професійний ступінь</b>	Фаховий молодший бакалавр
<b>Галузь знань</b>	07 Управління та адміністрування
<b>Спеціальність</b>	071 «Облік та оподаткування» 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»/«Підприємництво та торгівля»
<b>Освітньо-професійна програма</b>	«Облік та оподаткування» «Фінанси, банківська справа та страхування» / «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»/«Підприємництво та торгівля»

2023-2024 н.р.

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 «Облік та оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / «Підприємництво та торгівля» «30» серпня 2023 року.

Робоча програма складена викладачем циклової комісії фінансів, банківської справи, підприємництва та торгівлі спеціалістом вищої категорії Скакуном Петром Антоновичем

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансів, банківської справи, підприємництва та торгівлі  
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії  
фінансів, банківської  
справи, підприємництва та  
торгівлі

  
Ольга Пилипів

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Змістових модулів - 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна
Індивідуальне завдання	<b>Спеціальність:</b> 076 Підприємництво та торгівля  <b>Освітньо-професійний ступінь:</b> фаховий молодший бакалавр	<b>Рік підготовки:</b> 2-й
Загальна кількість годин – 150		<b>Семестр:</b> 3-й
		<b>Лекції:</b> -
		<b>Практичні, семінарські:</b> 60 год.
		<b>Самостійна робота:</b> 90
		<b>Індивідуальні завдання:</b> -
		<b>Вид контролю:</b> Екзамен

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета вивчення навчальної дисципліни:** формування у студентів знань про механізми функціонування національної економіки.

**Завдання навчальної дисципліни:**

- вивчення базових положень макроекономіки, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, здатність аналізувати результати функціонування національної економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

**знати:**

- теорію макроекономічної науки, її об'єкт, предмет і метод;  
- основні макроекономічні показники та індикатори макроекономічного розвитку;

**уміти:**

- розрахувати та проаналізувати основні макроекономічні показники;  
- оцінити стан розвитку економіки на основі макроекономічних показників.

**Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:**

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.

СК 8. Здатність визначати і задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку.

**Результати навчання:**

Визначати характеристику товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

Визначати потреби споживачів для формування асортименту товарів у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

## 3. Програма навчальної дисципліни

### ТЕМА 1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА.

Зміст макроекономіки. Позитивна і нормативна макроекономіка. Становлення та розвиток макроекономічної науки. Предмет, об'єкт, суб'єкти, завдання та функції макроекономіки. Методологія макроекономічної науки. Загальнонаукові та спеціальні методи. Модель макроекономічного кругообігу ресурсів, продуктів, доходів та витрат. Проста (двосекторна) модель. Модель кругообігу за участю держави. Модель кругообігу за участю закордону (модель відкритої економіки).

### ТЕМА 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ (СНР)

Сутність, методологічні принципи та основні категорії системи національних рахунків. Валовий внутрішній продукт: економічний зміст та методи розрахунку. Інші основні макроекономічні показники: економічний зміст та методика обчислення. Номінальний та реальний ВВП. Сутність дефлятора ВВП та індексу споживчих цін, їх порівняльна характеристика.

### **ТЕМА 3. РИНОК ПРАЦІ.**

Ринок праці як агрегований ринок у національній економіці. Економічно активне та економічно неактивне населення. Зайнятість і безробіття: сутність, види та показники рівня використання робочої сили. Повна та неповна зайнятість. Види безробіття: природне і циклічне. Природне безробіття: економічний зміст та методи вимірювання. Розрив ВВП в умовах циклічного безробіття. Закон Оукена: економічний зміст та математична формалізація. Неокласична та кейнсіанська моделі ринку праці: умови функціонування та механізм урівноваження.

### **ТЕМА 4. РИНОК ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ. СУКУПНИЙ ПОПИТ І СУКУПНА ПРОПОЗИЦІЯ.**

Ринок товарів і послуг як агрегований ринок у макросистемі. Сукупний попит: економічний зміст, графічна інтерпретація, вплив цінових і нецінових чинників. Сукупна пропозиція: економічний зміст, графічна інтерпретація у коротко- та довгостроковому періодах, вплив нецінових чинників. Макроекономічна рівновага. Короткострокова і довгострокова рівновага: причини порушення. Модель «AD-AS» як базова модель макроекономічної рівноваги: коротко- і довгострокова рівновага. Відновлення рівноваги, яка порушується сукупним попитом. Відновлення рівноваги, яка порушується сукупною пропозицією. Відновлення довгострокової рівноваги в умовах стагфляції.

### **ТЕМА 5. РИНОК ГРОШЕЙ.**

Ринок грошей як агрегований ринок у макросистемі. Агрегатна структура грошової маси в Україні. Пропозиція грошей: сутність, структура та графічна інтерпретація. Пропозиція грошей та політика центрального банку. Структура грошової бази. Структура банківських резервів. Механізм мультиплікації грошової бази банківською системою та грошовий мультиплікатор. Процентна ставка: визначення, рівень і види. Роль процентної ставки в економіці. Номінальна та реальна процентна ставка. Зв'язок між номінальною і реальною процентними ставками. Рівняння та ефект Фішера. Попит на гроші: сутність, складові та графічна інтерпретація. Еволюція теорій попиту на гроші. Чинники попиту на гроші у класичній, кейнсіанській і монетаристській теоріях. Механізм функціонування грошового ринку: пропозиція, попит та рівновага. Графічна інтерпретація.

### **ТЕМА 6. ІНФЛЯЦІЯ.**

Інфляція: сутність, методи вимірювання та види. Економічні чинники інфляції. Чинники інфляції попиту. Чинники інфляції витрат («шоку» пропозиції). Інфляційні очікування як чинники інфляції. Основні негативні соціально-економічні наслідки високої інфляції. Антиінфляційні заходи держави. Інфляція та безробіття. Крива Філіпса у короткостроковому та довгостроковому періодах: математична та графічна інтерпретація

### **ТЕМА 7. ПРИВАТНЕ СПОЖИВАННЯ.**

Особистий дохід та особистий наявний дохід: сутність, джерела формування та структура. Диференціація (нерівність) доходів: сутність, чинники та методи аналізу. Крива Лоренца, коефіцієнт Джині та децильний коефіцієнт. Кейнсіанська функція споживання: математична та графічна інтерпретація. Схильності до споживання та заощадження. Вплив фактору часу на споживання. Посткейнсіанські (довгострокові) функції споживання.

## ТЕМА 8. МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ.

Сутність, основні форми та механізм зовнішньоекономічної діяльності. Типи зовнішньоторговельної політики держави: фритредерство (вільна торгівля), протекціонізм. Інструменти державного регулювання зовнішньої торгівлі: тарифні й нетарифні. Зовнішньоекономічна діяльність. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Механізмом зовнішньоекономічної діяльності. Поняття і структура платіжного балансу. Сальдо платіжного балансу. Вирівнювання (врівноваження) платіжного балансу. Платіжний баланс України. Основні розділи платіжного балансу. Валютний курс. Фіксовані курси. Гнучкі (плаваючі) курси. Функції валютного курсу. Дисконтна або облікова політика. Валютна інтервенція. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Структура валютно-фінансового механізму зовнішньоекономічної діяльності

### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
1	2	3	4	5	6
<b>Змістовий модуль 1. Макроекономіка як наука. Макроекономічні показники.</b>					
1	Тема 1. Макроекономіка як наука.	-	8	-	11
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	-	8	-	11
<b>Змістовий модуль 2. Макроекономічна політика</b>					
3	Тема 3. Ринок праці.	-	8	-	<b>11</b>
4	Тема 4. Ринок товарів та послуг. сукупний попит і сукупна пропозиція.	-	8	-	11
5	Тема 5. Ринок грошей.	-	8	-	11
6	Тема 6. Інфляція.		8		11
7	Тема 7. Приватне споживання.		8		11
8	Тема 8. Макроекономічна політика у відкритій економіці.		4		13
<b>ВСЬОГО</b>		-	<b>60</b>	-	<b>90</b>

### 5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	
1	Тема 1. Макроекономіка як наука.	8
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.	8

3	Тема 3. Ринок праці.	8
4	Тема 4. Ринок товарів та послуг. сукупний попит і сукупна пропозиція.	8
5	Тема 5. Ринок грошей.	8
6	Тема 6. Інфляція.	8
7	Тема 7. Приватне споживання.	8
8	Тема 8. Макроекономічна політика у відкритій економіці.	4
	<b>ВСЬОГО</b>	<b>60</b>

### 6. Методи навчання

- Словесні.
- Наочні (ілюстрація, схема, мультимедійні файли).
- Практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність, виконання розрахункових завдань).

### 7. Методи контролю

Поточне тестування та опитування, підсумкове тестування по кожній рубіжній атестації, директорська контрольна робота.

### 8. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій.
2. Завдання для практичних завдань.
3. Критерії оцінювання знань студентів.

### 9. Рекомендована література

#### Базова

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. Л.: Априорі, 2017. Кн.1: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. 567 с.
2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / за ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина. К.: Альтернативи, 2001. 606 с.
3. Круш П. В. Макроекономіка та її регулювання: навч. посіб. К.: Каравела, 2009. 424 с.
4. Макроекономіка: навч. посібник / за заг. ред. Гупала О.Г. К.: «Хай-Тек Прес», 2010. 376 с.
5. Макроекономічне дослідження – Україна 2022/2024. URL: <https://www.capital-times.com/makroekonomika-ukraini-2022-2024/>
6. Міжнародна макроекономіка: навч. посіб. Видання 3-тє перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2012. 400 с.
7. Панчишин С. Макроекономіка: навч. посіб. Львів: «Априорі», 2022. 524 с.
8. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. 248 с.
9. Скорик Г. І., Швецова М. Б., Стецюк П. І. Вступ до макро- та мікроекономіки: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 164 с.

#### Додаткова література

1. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка / За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2007. 703 с.

2. Гронтовська Т. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 672 с.

3. Самюельсон Пол А., Нордгауз Вільям Д. Макроекономіка / пер. з англ. К.: «Основи», 1995. 544 с.

### 10. Інформаційні ресурси

1. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> – сторінка Державного комітету статистики України
2. URL: <http://www.rada.gov.ua> – сторінка Верховної Ради України
3. URL: <http://www.kmu.gov.ua> – сторінка Кабінету Міністрів України
4. URL: <http://www.uamedia.visti.net/uk/> – газета «Урядовий кур'єр»

### 11. Критерії оцінювання знань студентів

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються такі рівні навчальних досягнень студентів:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Незадовільний	1-59	Відсутність відповіді на основні програмні теоретичні питання; наявність суттєвих помилок при відповіді, які не виправляються при зауваженні викладача; наявність помилок у техніці розрахунків.
II. Задовільний	60-74	Неповна відповідь на програмні теоретичні питання, наявність помилок при відповіді, які не виправляються після зауваження викладача; не зовсім чітке розуміння ходу та логіки виконання завдання; наявність помилок у техніці розрахунків.
III. Добрий	75-89	Недостатньо повна відповідь на програмні теоретичні питання, наявність помилок при відповіді, які виправляються при зауваженні викладача; розуміння ходу виконання завдання, але наявність помилок у техніці розрахунків.
IV. Відмінний	90-100	Правильна, повна та змістовна відповідь на теоретичні питання з використанням додаткової літератури; правильний та повний розв'язок завдання з аргументацією та поясненням ходу його виконання.

Рубіжна атестація (Контрольна робота, модуль 1)	Директорська контрольна робота (Модуль 2)	Середній бал за семестр (Модуль 3)	Екзамен
20 %	25 %	15 %	40 %